

**Liturgie voor de dienst van zondagmorgen
17 juli 2010 in de Dorpskerk te Heerjansdam**

VOORBEREIDING

Aanvangslied: Psalm 43:3 en 4
Stilgebed
Bemoediging en groet
Klein Gloria Klein Gloria
Verootmoedigingsgebed en genadeverkondiging
Lied: Gezang 437:1,2 en 3
Gebed om vergeving en verlichting met de Heilige Geest
Kinderlied: Evang. Lb. 262
Kinderen naar de nevendienst

DIENST VAN HET WOORD

Schriftlezing: Handelingen 9:1-9
Lied: Gezang 430:3 en 4
Schriftlezing: Handelingen 9:10-22,
Lied: Gezang 430:5 en 6
Schriftlezing: Galaten 1:13-23
Lied: Zingende gezegend 78
Preek
Lied: Evang.lb. 183:1,2 en 3

DIENST VAN DE GEBEDEN EN GAVEN

Dankgebed, voorbeden, stil gebed, onze Vader
Inzameling van de gaven, 1^e Rondgang Kerk, 2^e Onderhoud kerken
Slotlied Gezang 330:1,2 en 3
Zegen, gezongen amen Gezang 456:3

Schriftlezing: Handelingen 9:10-22

10. In Damascus woonde een leerling die Ananias heette. In een visioen zei de Heer tegen hem: 'Ananias!' Hij antwoordde: 'Ik luister, Heer.'
11. Daarop zei de Heer: 'Ga naar de Rechte Straat en vraag daar in het huis van Judas naar iemand uit Tarsus die Saulus heet. Hij is aan het bidden,
12. en hij heeft in een visioen gezien hoe een man die Ananias heet, binnenkomt en hem de handen oplegt om hem weer te laten zien.'
13. Ananias antwoordde: 'Heer, van veel kanten heb ik gehoord over deze man en over al het kwaad dat hij uw heiligen in Jeruzalem heeft aangedaan.
14. Bovendien heeft hij toestemming van de hogepriesters om hier iedereen die uw naam aanroept in de boeien te slaan.'
15. Maar de Heer zei: 'Ga, want hij is het instrument dat ik gekozen heb om mijn naam uit te dragen onder alle volken en heersers en onder al de Israëlieten.
16. Ik zal hem tonen hoezeer hij moet lijden omwille van mijn naam.'
17. Ananias vertrok en ging naar het huis, waar hij Saulus de handen oplegde, terwijl hij zei: 'Saul, broeder, ik ben gezonden door de Heer, door Jezus, die aan u verschenen is op de weg hierheen, om ervoor te zorgen dat u weer kunt zien en vervuld wordt van de heilige Geest.'
18. Meteen was het alsof er schellen van Saulus' ogen vielen; hij kon weer zien, stond op en liet zich dopen,
19. en nadat hij gegeten had, kwam hij weer op krachten. Hij bleef enkele dagen bij de leerlingen in Damascus
20. en ging onmiddellijk in de synagogen verkondigen dat Jezus de Zoon van God is.
21. Allen die hem hoorden waren stomverbaasd en vroegen: 'Dat is toch de man die in Jeruzalem de volgelingen van die Jezus naar het leven stond, en hij is toch hierheen gekomen om hen gevangen te nemen en uit te leveren aan de hogepriesters?'
22. Saulus' optreden werd echter steeds krachtiger, en hij bracht de in Damascus wonende Joden in verwarring door aan te tonen dat Jezus de Messias is.

Lied:

Gezang 430:5 en 6

Schriftlezing: Galaten 1:13-23

13. U hebt gehoord hoe ik vroeger volgens de Joodse godsdienst leefde, dat ik de gemeente van God fanatiek vervolgde en haar probeerde uit te roeien.
14. Ik leefde de Joodse wetten heel wat strikter na dan velen van mijn generatie en zette mij vol overgave in voor de tradities van ons voorgeslacht.
15. Maar toen besloot God, die mij al vóór mijn geboorte had uitgekozen en die mij door zijn genade heeft geroepen,
16. zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik hem aan de heidenen zou verkondigen. Ik heb toen geen mens om raad gevraagd
17. en ben ook niet naar Jeruzalem gegaan, naar hen die eerder apostel waren dan ik. Ik ben onmiddellijk naar Arabia gegaan en ben van daar weer teruggekeerd naar Damascus.
18. Pas drie jaar later ging ik naar Jeruzalem om Kefas te ontmoeten, en bij hem bleef ik twee weken.
19. Maar van de overige apostelen heb ik niemand gezien, behalve Jakobus, de broer van de Heer.
20. God is mijn getuige dat ik u de waarheid schrijf.
21. Daarna ging ik naar het kustgebied van Syrië en van Cilicië.
22. De christengemeenten in Judea hadden mij nog nooit ontmoet,
23. maar iedereen had over mij horen vertellen: 'De man die ons vroeger vervolgde, verkondigt nu het geloof dat hij toen probeerde uit te roeien.'
24. En zij prezen God om mij.

Lied:

Zingende gezegend 78

Omwillen van Jezus heb ik alles prijsgegeven; ik heb alles als afval weggegooid. Ik wilde Christus winnen en één met hem zijn - niet door mijn eigen rechtvaardigheid omdat ik de wet naleef, maar door die van God, de rechtvaardigheid die er is door het geloof in Christus. - Filippenzen 3:8a-9

Gemeente van onze Here Jezus Christus, deze woorden spreekt Paulus jaren na zijn bekering in zijn brief aan de Filippenzen als hij terugblijkt om die ommekeer in zijn leven. Wij kennen niet allemaal een Paulus bekering. Dat is een bekering waarin je plotseling gegrepen wordt op je levensweg. Een levensweg die dan vanaf een bepaald moment radicaal veranderd wordt. Velen van ons geloven al van kinds af aan. Maar we kunnen wel wat van Paulus bekering leren. Want zitten ook wij niet soms gevangen in tradities, gewoonten of gebruiken en is ons geloof wel een levend geloof? Kennen wij een persoonlijke relatie met Jezus in ons leven? Vanmorgen gaat het over dingen loslaten en jezelf aan Jezus toevertrouwen. Over die stap nemen in je leven.

Paulus heeft het ontstaan van de christelijke gemeente als een grote bedreiging ervaren voor alles wat hem heilig was. Dodelijk voor het huis van zijn geloof, de tradities, overleveringen en gebruiken, de regels die tot in details waren uitgewerkt in de halacha, de toepassing van de joodse wetten. Doodsbenauwd was hij dat het er allemaal aan zou gaan. En hij vervolgde de christenen. Deze sekte moet zo snel mogelijk worden uitgeroeid! Dat was zijn gedachte. En hij vervolgde de gemeente tot de dood en gevangenschap.

Maar Paulus werd door Gods genade gegrepen door Jezus op zijn weg naar Damascus. Op de een of andere manier kwam er plotseling een verbindend licht op zijn weg, een licht dat hem op de grond liet vallen en er was een stem. Een stem die tegen hem sprak: Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij? En dan vraagt Paulus: wie bent u Heer? En dan maakt Jezus zich bekend: Ik ben Jezus, die jij vervolgt. Feitelijk zegt de Heer, als je mijn gemeente vervolgt, vervolgt je Mij. En dan krijgt Paulus een aanwijzing dat hij de stad in moet gaan en daar moet wachten op nadere instructies. Paulus was blind, geestelijk, maar nu ook letterlijk. Hij kon zijn vervolging van de gemeente niet voortzetten.

En degenen die met hem meereisden konden niet anders dan hem ergens in een huis brengen in Damascus. Drie dagen lang bleef hij blind en at en dronk niet. Een tijd van vasten, van bidden en van bezinning. Drie dagen, een betekenisvolle tijd in de bijbel. Drie dagen in de dood, maar op de derde dag opstaan en het licht weer zien.

Paulus moet in de grootste vertwijfeling hebben verkeerd. Ben ik dan zo verkeerd bezig geweest in mijn fanatieke verdediging van de tradities, van zo is het en zo moet het blijven? Wie is die Jezus eigenlijk die mij nu zo in mijn nekvel heeft gepakt! Golven van gedachten en vragen moeten er door hem heen gegaan zijn als zo je leven ineens stil wordt gezet.

Er is een Ananias voor nodig die alle moed moet verzamelen om in gehoorzaamheid aan Jezus opdracht toch naar deze vervolger van de gemeente gaat. Maar hij deed het en hij heeft Paulus de handen opgelegd en gezegend en gezegd dat Jezus hem gestuurd had om ervoor te zorgen dat hij weer zien kon en vervuld zou worden met de heilige Geest. De schellen vielen van zijn ogen af, hij kon weer zien, stond op en liet zich dopen. Die schellen die van zijn ogen vielen moeten we ook geestelijk zien.

Door de heilige Geest kwam Paulus tot het inzicht dat hij helemaal verkeerd bezig was voor het geloof. Je kunt een ijver hebben voor kerk en traditie en de vorm waarin het geloof gegoten moet zijn die niet door de Geest is ingegeven. Een ijver, die vaak onbedoeld, afbreekt in plaats van opbouwt, verwoest in plaats van vernieuwt en heel maakt. Paulus ontdekte dat in de ontmoeting met Jezus, het roer moest radicaal om in zijn leven.

Door de ontmoeting met Jezus kom je anders in het geloof te staan. En Paulus at en kwam weer op krachten. En zodra hij in staat was ging hij verkondigen in de synagogen dat Jezus de Zoon van God was. Heeft God dan een Zoon? Ja, God heeft een Zoon, ongehoord en nieuw voor wat eerst zijn medestanders waren.

De christenen waren stomverbaasd en konden het eerst niet geloven. Sceptisch en toch een beetje bang. Is dit wel echt? Is dit niet een truc om achter de plaatsen en huizen en tijden te komen waar christenen wonen en samenkomen. En de Joden, die bij de tradities bleven, waren in opperste verwarring, wat is er gebeurd met die man? Hij verkondigt nu overal Jezus! Zo gaat dat als je een levend geloof krijgt, dan kun je niet zwijgen!

Hoe zat het eigenlijk met die Paulus? Paulus was een man die aan de voeten van de grote Gamaliel had gezeten, een bekend joods leraar uit zijn dagen. Hij was trots op zijn besnijdenis, trots op zijn afstamming uit Israël, trots op zijn Farizeeërschap, zijn fanatieke ijver voor de wet.

Als er eentje was die de wet strikt naleefde was hij het wel en hij zette zich vol ijver in voor de tradities van het voorgelacht. Alle tradities en gewoontes moesten precies in stand worden gehouden en wee je gebeente die daar ook maar iets aan wilde veranderen. Hij leefde in de tradities en leefde in de regels van de halacha, het onderhouden van de Tora, tot in de kleinste details. En ik vraag me zelf wel eens af: is het geloof van veel christenen niet ook zo'n geloof?

Je bent opgevoed met gewoonten en gebruiken, opgevoed met tradities, met ongeschreven wetten, allerlei codes hoe je je op zondag hebt te gedragen, hoe je jezelf moet kleden op zondag, hoe dingen in de kerk volgens vaste patronen verlopen. En dat is dan het huis van je geloof waar je in woont. Zo moet het en niet anders. Dat zijn de regels. Je geloof is dan gebaseerd op allerlei uiterlijke omstandigheden op, gewoonten en gebruiken, op tradities van: zo moet het.

Wat je zag gebeuren toen die dingen veranderden is dat mensen hun geloof kwijtraakten. We hebben dat heel sterk gezien in b.v. de Nederlandse RK kerk waar er vanaf de zestiger jaren gigantisch veel veranderde. De Latijnse mis verdween, de heiligenbeelden werden weggehaald, de oude kerkelijke taal werd door vele pastoors in nieuwe woorden omgezet. Heel veel tradities verdwenen en voor veel oudere katholieken was het een soort verraad aan hun geloof. In mindere mate werd en wordt dit ook in protestantse gemeentes wel zo beleefd.

Als het huis van gewoonten en gebruiken, van regels en tradities wordt afgebroken kun je je verraden en in de steek gelaten voelen. Dit is mijn kerk niet meer. We zijn altijd voor de gek gehouden in onze kerk, is een klacht van veel oudere katholieken, die nu de kerk hebben verlaten. Als het huis van het geloof waarin je leeft, bestaat uit tradities, gewoonten en gebruiken, regels waaraan je je moet houden, plichten die je moet vervullen op bepaalde dagen en tijden, als dat huis veranderd door de tijd, dan loop je de kans je geloof kwijt te raken. Andersom hebben ook zeer vele de kerk verlaten omdat de kerk niet met haar tijd meegaat, zich onvoldoende aanpast aan de moderne cultuur.

Maar in beide gevallen is het de vraag of je wel in het goede huis van geloof woont. Want als je je geloof verliest als er iets veranderd in de kerk op zondag, of in de structuur van geloofsgemeenschap door de week, wat voor geloof is dat dan? Hetzelfde kun je overigens ook zeggen van een geloof of vormgeving van geloof die helemaal aangepast is aan onze moderne cultuur. Over gemeentes waarin het gemeente zijn op zondag een soort entertainment is geworden.

Mensen die met alle mogelijke middelen een aanpassingen aan onze moderne cultuur moeten worden bezig gehouden, van de zachte bioscoopstoelen tot de swingende muziek en plaatjes toe. Helemaal aangepast maar soms met weinig diepgang. We komen niet samen om bezig gehouden te worden, maar om een gemeente te zijn. Je kunt dus ook kritiek hebben op de andere kant van het spectrum. Je kunt halleluja roepen, maar hoe diep zit het geloof en hoe groot is er het verloop? Ook daar zijn de maniertjes soms heilig geworden.

Laat toch de pijlers van ons geloof niet bestaan uit tradities en regels, niet bestaan uit een volledige aanpassing aan onze moderne cultuur! We moeten als kerk een eigen authentieke weg zien te vinden. Nee, het is veel beter ons geloof niet te baseren op dingen die aan cultuur en tijd gebonden zijn. Want dat alles is voortdurend onderhevig aan verandering. Verandering die soms ook noodzakelijk is, we leven nu eenmaal in deze tijd en niet in 1600. We hebben geen kolenstoofjes meer, maar een CV in de kerk. Laten we ons geloof veel eer baseren op een levende relatie met Degene in wie je gelooft.

Niet de dingen om je heen, tradities, gewoonten en gebruiken oude of nieuwe, zouden het kader vormen van je geloof, maar een levende relatie met Jezus Christus. Als Hij het centrum en middelpunt is van je geloof, dan kan er van alles om je heen in de kerk en in de wereld veranderen of misschien hetzelfde blijven, maar dan raakt dat niet je geloof. Omdat je geloof gebaseerd is op wat Jezus voor je gedaan heeft en wat Hij doet in je leven!

En dan komt al het andere, tradities, gewoonten en gebruiken, of juist de drang naar verandering en vernieuwing in de kerk in een heel ander daglicht te staan. Ik zeg niet dat alle oude dingen verkeerd zijn. Ik zeg niet dat we geen vernieuwing nodig hebben. Ik denk juist van wel, maar dan de vernieuwing door de heilige Geest van ons leven. Je hebt altijd kaders nodig waarbinnen we het geloof met elkaar kunnen beleven en voor sommige is de oude wijn goed en anderen drinken liever de nieuwe wijn, laten we elkaar die ruimte geven.

Maar de kaders, de vormen en gebruiken zijn niet heilig. Die moeten we ook niet heilig verklaren, want heel veel hebben wij mensen zelf bedacht en is niet direct door de hemel aan ons gegeven. Sommige dingen in de kerk hebben een bepaalde houdbaarheidsdatum en die kan door alle veranderingen in de samenleving en in ons zelf verstrijken. Dan moet je de bakens verzetten. Voor een andere insteek kiezen. Maar tegelijk ook oppassen dat je niet helemaal opgaat in de moderne cultuur van hap snap en entertainment. De moderne popmuziek is ook niet heilig als instrument van de lofprijzing. Hoewel ik graag opwekkingsliedjes zing en heel goed begrijp dat het orgel en de huidige psalm melodieën en teksten en door velen als niet meer van deze tijd beleefd worden.

Wat ik denk wat de Geest vanmorgen tegen ons wil zeggen is dat vanuit gelovig standpunt ons geloof minder van uiterlijke dingen afhankelijk moet zijn. De Geest zegt ons vanmorgen dat de basis van ons geloof ergens anders ligt. Het huis van ons geloof is toch een levende en hartelijke relatie met Jezus Christus die uw, jouw en mijn leven leidt en je helpt de gemeenschap met de broeders en de zusters te beleven. Is dat niet feitelijk de kern van Paulus bekering?

En zou dat niet de kern van onze bekering, van ons geloof moeten zijn?

Een waar geloof is dat we Jezus van hart tot hart kennen, die gekruisigd en opgestaan is. Die klik, die verbinding moet worden gemaakt in uw, jou en mijn leven. Paulus heeft het gelukkig op tijd ingezien. Zowel in de Galaten als in de Filippenzenbrief schrijft Paulus over zijn vroegere leven. Over zijn geloofsfanatisme. Over zijn bejiveren voor de wet. Hij had een heel huis om zich heen gebouwd, van regels, tradities en gewoonten die voor hem heilig waren. Maar door Jezus openbaring is dat steen voor steen afgebroken.

Paulus schrijft vele jaren na zijn bekering: wat voor mij winst was, ben ik omwille van Christus als verlies gaan beschouwen. Het kennen van Jezus Christus overtreft alles. Omwille van Hem heb ik alles prijsgegeven, ik heb alles als afval weggegooid. Ik wilde Christus winnen en één met Hem zijn! Niet mijn eigen rechtvaardigheid omdat ik de wet naleef, maar die van God. De rechtvaardigheid die er is door het geloof in Jezus Christus.

Paulus moet leren dingen los te laten, alles wat hem heilig was. Maar hij kreeg er een grote schat voor terug. Het werkelijke leven, het geestelijke leven, het leven dat ons behoud. Dat leven ligt in de gerechtigheid die Christus voor ons verkregen heeft, in zijn lijden, sterven en opstanding. In zijn verlossende en verzoenende werk. In de intense gemeenschap en in de relatie van liefde met Hem alleen. Om op niets en niemand te zien dan Jezus alleen, het licht dat op ons leven viel, dat onze geest en ziel verlicht. Al het andere waar wij ons soms in de gemeente zo druk over maken, een verandering hier of een verandering daar, is misschien wel belangrijk, maar bijzaak. Hoofdzaak is Jezus kennen.

Niet wat ik zelf kan of moet of wil, maar wat Hij in mij kan en wil doen, daar moet het bij alles om gaan. Om leren loslaten wat van jezelf is, om te ontvangen wat van Hem is. Paulus jaagde ernaar om Christus te kennen en de kracht van zijn opstanding. Dat is gevecht met onszelf, tussen wat wij belangrijk vinden en wat Jezus belangrijk vindt. En dat duurt een leven lang. Zonder aanvechting zal de navolging van Christus niet gaan. Kruis en opstanding horen ook bij ons leven. Het gaat om die overgave, jezelf prijsgeven, loslaten en vervuld worden van de kracht die Jezus je geven wil. Amen.